

IPMIT d.o.o.

Poročilo o merjenju administrativnih stroškov in bremen v predpisih RS

Zakon o sodnih taksah (ZST-1)

avgust, 2010

Organizacija: IPMIT d.o.o.

Naziv aktivnosti: Merjenje administrativnih stroškov in bremen v predpisih RS

Datum kreiranja: 10.8.2010

Datum zadnje spremembe: 3.12.2010

Status dokumenta: Končni

Avtor dokumenta: Jure Lozinšek

Vodja projekta: Mitja Kožman

KAZALO

UVODNA POJASNILA	3
1.0 OCENA ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV	4
Korak 1.1: Zakonodaja (http://zakonodaja.gov.si)	4
Korak 1.2: Določitev informacijskih obveznosti – IO	4
Korak 1.3: Določitev administrativnih aktivnosti	4
Korak 1.3 a: Možnost uporabe elektronske poti	5
Korak 1.4: Populacija in njena segmentacija	6
Korak 1.5: Določitev frekvence administrativnih aktivnosti	7
Korak 1.6: Določitev obstoja zunanjih stroškov	7
2.0 OPREDELITEV ELEMENTOV ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV	8
Korak 2.1: Določitev stroškovnih parametrov	8
Korak 2.2: Določitev vira podatkov	8
Korak 2.3.: Preveritev reprezentativnosti populacije, vključene v intervju	8
3.0 IZRAČUN IN OCENA ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV	10
Korak 3.1: Postopek ocene administrativnih stroškov in administrativnega bremena	10

UVODNA POJASNILA

Strateški svet za pripravo boljših predpisov in odpravo administrativnih bremen se je v novembru 2007 seznanil z Enotno metodologijo za merjenje administrativnih stroškov, hkrati pa je Vlada RS sprejela zavezo za znižanje administrativnih bremen na prioriteth področjih za 25 % do leta 2012. Eno izmed prioriteth področij zmanjšanja administrativnih ovir je tudi področje pravosodja.

Skladno s pogodbo, sklenjeno z Ministrstvom za javno upravo dne 14.6.2010, je izvajalec IPMIT d.o.o. zadolžen za izvedbo merjenja na področju pravosodja, kjer je eden od zakonov Zakon o sodnih taksah (ZST-1).

Mapiranje in merjenje v skladu z Enotno metodologijo za merjenje administrativnih stroškov privzeto po mednarodni metodologiji SCM (EMMAS), je nakazalo 2 informacijski obveznosti, za kateri so bile opravljene terenske meritve z zavezanci.

Za posamezno informacijsko obveznost in aktivnost v okviru obravnavanega zakona so bili zbrani stroškovni in drugi parametri, ki so služili za izračun stroškov. Model vsebuje informacijski obveznosti, za kateri so v zadnjem poglavju predlagana priporočila odprave.

V tem končnem poročilu so predstavljeni rezultati opravljenega dela, pri katerem so bile upoštevane predpostavke in omejitve izračunom, ki so sestavni del takega projekta in v luči katerih se morajo analizirati rezultati. Podrobneje so predpostavke in omejitve navedene v delovnih različicah Excelovih tabel, ki so posredovane naročniku skupaj s poročilom.

1.0 OCENA ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV

Korak 1.1: Zakonodaja (<http://zakonodaja.gov.si>)

Zakon o sodnih taksah (ZST-1) Ur.l. RS, št. 37/2008

EVA: 2006-2011-0005
SOP: 2008-01-1524
Naslov - ang.: Court Fees Act
Organ sprejema: Državni zbor RS
Datum sprejema: 01.04.2008
Datum objave: 15.04.2008
Datum začetka veljavnosti: 01.10.2008

Številke objav v Uradnem listu RS: Ur.l. RS, št. 37/2008, 86/2009 Skl.US: U-I-207/09-5, Up-996/09-5

Seznam obravnavanih podrejenih predpisov opredeljenih v Registru predpisov RS:

Naziv podrejenega predpisa	Številka Uradnega lista	Obremenjujoč predpis
Pravilnik o izdajanju in uporabi upravnih in sodnih kolkov	Ur.l. RS, št. 101/2006	NE
Pravilnik o spremembi Pravilnika o izdajanju in uporabi upravnih in sodnih kolkov	Ur.l. RS, št. 50/2007	
Pravilnik o službeni izkaznici pooblaščenega uradnika za pravosodni nadzor	Ur.l. RS, št. 44/2007	NE
Pravilnik o obrazcu izjave o premoženjskem stanju	Ur.l. RS, št. 93/2008	DA

Korak 1.2: Določitev informacijskih obveznosti – IO

S področja Zakona o sodnih taksah smo po pregledu Zakona in podzakonskih aktov določili 2 informacijski obveznosti. Zavezanci za posamezne informacijske obveznosti, katerih nabor definira pridobivanje podatkov, so naslednji:

- Stranke (državljeni in poslovni subjekti), ki morajo dokazovati plačilo takse s potrdilom o plačilu: 1 IO,
- Stranke (državljeni in poslovni subjekti), ki uveljavljajo oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks: 1 IO.

Pri obravnavanem zakonu se pojavljajo informacijske obveznosti tipa 7 – *Splošni zahtevki za določene aktivnosti ali oprostitve* in tipa 14 – *Drugo* (dokazovanje plačila). Informacijski obveznosti sta razvidni iz Tabele 1.

Korak 1.3: Določitev administrativnih aktivnosti

S področja Zakona o sodnih taksah smo po pregledu Zakona in podzakonskih aktov določili 8 administrativnih aktivnosti.

Pri obravnavanem zakonu se pojavljajo administrativne aktivnosti tipa 1 – *Seznanjanje z informacijsko obveznostjo*, tipa 4 - *Pridobivanje novih podatkov*, tipa 6 - *Izpolnjevanje obrazcev, napovedi, obračunov* in tipa 10 - *Poročanje/oddajanje informacij*. Administrativne aktivnosti so razvidne iz Tabele 1.

Tabela 1: Informacijske obveznosti in pripadajoče administrativne aktivnosti

Informacijske obveznosti		Administrativne aktivnosti	
IO - 1 a	Stranka (državljan) dokazuje za primer iz 16. (sodni prepisi) in 17. (druga dejanja) točke 5. člena ZST-1 plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu	AA 1a.1.	Seznanjanje z IO
		AA 1a.3.	Dokazovanje plačila takse za nekatere zadeve, kot je določeno v zakonu
IO - 1 b	Stranka (poslovni subjekt) dokazuje za primer iz 16. (sodni prepisi) in 17. (druga dejanja) točke 5. člena ZST-1 plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu	AA 1b.1.	Seznanjanje z IO
		AA 1b.3.	Dokazovanje plačila takse za nekatere zadeve, kot je določeno v zakonu
IO - 2 a	Uveljavljanje oprostitev, odloga ali obročnega plačila taks na podlagi sodne odločbe (državljeni)	AA 2a.1.	Seznanjanje z IO
		AA 2a.2.	Priprava predloga za oprostitev, odlog ali obročno odplačilo taks
		AA 2a.3.	Pridobitev obrazca izjave o premoženjskem stanju
		AA 2a.4.	Izpolnitev obrazca izjave o premoženjskem stanju
		AA 2a.5.	Pridobitev dokazil o premoženjskem stanju za prosilca in družinske člane (vse podatke, ki jih sodišče ne more pridobiti; dokazilo o prejetih plačah in drugih prejemkih iz dela in dokazila o odhodkih in drugih bremenih)
		AA 2a.6.	Vložitev predloga za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks
IO - 2 b	Uveljavljanje oprostitev, odloga ali obročnega plačila taks na podlagi sodne odločbe (poslovni subjekti)	AA 2b.1.	Seznanjanje z IO
		AA 2b.2.	Priprava predloga za oprostitev, odlog ali obročno odplačilo taks
		AA 2b.3.	Pridobitev obrazca izjave o premoženjskem stanju
		AA 2b.4.	Izpolnitev obrazca izjave o premoženjskem stanju
		AA 2b.5.	Pridobitev dokazil o premoženjskem stanju za prosilca (vse podatke, ki jih sodišče ne more pridobiti)
		AA 2b.6.	Vložitev predloga za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks

Korak 1.3 a: Možnost uporabe elektronske poti

Pri ugotovljenih informacijskih obveznostih je možno elektronsko pot vedno uporabiti le pri administrativni aktivnosti pridobitve obrazca izjave o premoženjskem stanju (AA 2a.3. in AA 2b.3), ki je na voljo na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za pravosodje. Pri administrativnih aktivnostih dokazovanja plačila takse (AA 1a.3. in AA 1b.3.) elektronska pot ni vedno na voljo in je ta možnost odvisna od posameznega sodišča. Pri nekaterih sodiščih je na primer plačilo takse možno dokazati z uporabo elektronske poti, pri ostalih sodiščih pa to ni možno. To je predvsem odvisno od načina plačila takse in tehničnih pogojev na posameznih sodiščih. Pri ostalih administrativnih aktivnostih elektronska pot ne obstaja.

Možnost uporabe elektronske poti za administrativne aktivnosti je razvidna iz Tabele 2.

Tabela 2: Izpolnjevanje posamezne IO preko elektronskih poti

IO	Administrativna aktivnost	Izpolnjevanje aktivnosti (da ali ne)
IO - 1 a	AA 1a.1.	ne

IO	Administrativna aktivnost	Izpolnjevanje aktivnosti (da ali ne)
	AA 1a.2.	ne
IO - 1 b	AA 1b.1.	ne
	AA 1b.2.	ne
IO - 2 a	AA 2a.1.	ne
	AA 2a.2.	ne
	AA 2a.3.	da
	AA 2a.4.	ne
	AA 2a.5.	ne
	AA 2a.6.	ne
IO - 2 b	AA 2b.1.	ne
	AA 2b.2.	ne
	AA 2b.3.	da
	AA 2b.4.	ne
	AA 2b.5.	ne
	AA 2b.6.	ne

Korak 1.4: Populacija in njena segmentacija

Podobno kot so v podpoglavju *Korak 1.2: Določitev informacijskih obveznosti – IO* opredeljeni zavezanci za IO, je tudi populacija opredeljenih IO Zakona o sodnih taksah raznolika. Viri za pridobitev podatkov o populaciji so pri proučevanem zakonu sodišča, saj pri njih potekajo postopki, za katere je treba plačati takso in imajo tako podatke o tem. Gledano v praksi, ima vsak IO svojo populacijo ali pa je znotraj IO celo več različnih populacij. Razlog za takšno raznolikost je tudi v tem, da ne gre za redne informacijske obveznosti, ki jih izpolnjuje določen tip zavezanca, temveč gre za informacijske obveznosti po odločitvi zavezanca, ker želi pridobiti nek status ali sredstva. Iz tega razloga se v populaciji večinoma navaja število določenih vlog, predlogov, primerov in podobno, ne pa števila zavezancev.

Podatki o populaciji so bili pridobljeni pri naslednjih virih:

- **Okrožna sodišča, urad predsednika** (11 okrožnih sodišč, ločeno pridobivanje za vsako sodišče):
 - IO – 1a Stranka dokazuje za primer iz 16. (sodni prepisi) in 17. (druga dejanja) točke 5. člena ZST-1 plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu (državljeni)
 - IO – 1b Stranka dokazuje za primer iz 16. (sodni prepisi) in 17. (druga dejanja) točke 5. člena ZST-1 plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu (poslovni subjekti)
 - IO – 2a Uveljavljanje oprostitev, odloga ali obročnega plačila taks na podlagi sodne odločbe (državljeni)
 - IO – 2b Uveljavljanje oprostitev, odloga ali obročnega plačila taks na podlagi sodne odločbe (poslovni subjekti)
- **Okrajna sodišča, urad predsednika** (44 okrajnih sodišč, ločeno pridobivanje za vsako sodišče):
 - IO – 1a Stranka dokazuje za primer iz 16. (sodni prepisi) in 17. (druga dejanja) točke 5. člena ZST-1 plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu (državljeni)
 - IO – 2a Uveljavljanje oprostitev, odloga ali obročnega plačila taks na podlagi sodne odločbe (državljeni)

- IO – 2b Uveljavljanje oprostitve, odloga ali obročnega plačila taks na podlagi sodne odločbe (poslovni subjekti).

Vsi pridobljeni podatki so za leto 2009.

Populacija in njena segmentacija sta razvidni iz Tabele 3.

Korak 1.5: Določitev frekvenca administrativnih aktivnosti

Izhajajoč iz opredelitve populacije v predhodnem koraku je frekvenca administrativnih aktivnosti vedno ena (1). Frekvenca administrativnih aktivnosti je razvidna iz Tabele 3.

Tabela 3: Opredelitev IO in AA za populacijo in frekvenco

IO	AA	populacija	število populacije	frekvenca
IO - 1 a	AA 1a.1.	Število primerov, ko je moral državljan dokazati plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu	198503	1
	AA 1a.2.	Število primerov, ko je moral državljan dokazati plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu	198503	1
IO - 1 b	AA 1b.1.	Število primerov, ko je moral poslovni subjekt dokazati plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu	8250	1
	AA 1b.2.	Število primerov, ko je moral poslovni subjekt dokazati plačilo takse s potrdilom o opravljenem plačilu	8250	1
IO - 2 a	AA 2a.1.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (državljeni)	8360	1
	AA 2a.2.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (državljeni)	8360	1
	AA 2a.3.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (državljeni)	8360	1
	AA 2a.4.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (državljeni)	8360	1
	AA 2a.5.	Število državljanov, ki mora predložiti dokazila, ker jih sodišče ni moglo pridobiti	5977	1
	AA 2a.6.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (državljeni)	8360	1
IO - 2 b	AA 2b.1.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (poslovni subjekti)	6614	1
	AA 2b.2.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (poslovni subjekti)	6614	1
	AA 2b.3.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (državljeni)	6614	1
	AA 2b.4.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (poslovni subjekti)	6614	1
	AA 2b.5.	Število poslovnih subjektov, ki mora predložiti dokazila, ker jih sodišče ni moglo pridobiti	2489	1
	AA 2b.6.	Število predlogov za oprostitev, odlog ali obročno plačilo taks (poslovni subjekti)	6614	1

Korak 1.6: Določitev obstoja zunanjih stroškov

Zunanji stroški pri opredeljenih IO in AA pri Zakonu o sodnih taksah ne nastajajo. Zavezanci za IO lahko vse aktivnosti opravijo sami, pri tem tudi nimajo izdatkov za poštno stroške, saj skladno z rezultati izpolnjenih anket vse opravijo osebno pri pristojnih organih.

2.0 OPREDELITEV ELEMENTOV ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV

Korak 2.1: Določitev stroškovnih parametrov

Stroškovni parametri so razvidni iz Tabele 4.

Tabela 4: Stroškovni parametri

urna postavka;	
PODJETJE - bruto bruto plača v RS / zaposlenega	9,37 €
DRŽAVLJANI - neto plača v RS / posameznika	5,28 €
A4 papir / list	0,02 €
črna bela fotokopija A4 format / enoto	0,05 €
barvna fotokopija A4 format / enoto	0,60 €
plastificiranje A4 format / enoto	1,00 €
vezava 100 strani A4 format	2,00 €
standardno pismo	0,26 €
navadno pismo	
do 20 g	0,30 €
od 500 g do 1000 g	2,70 €
priporočeno pismo	
do 20 g	0,92 €
od 500 g do 1000 g	4,10 €
pismo v pravnem, upravnem in kazenskem postopku	
osebno	1,87 €
od 500 g do 1000 g	5,38 €
kuverta A5	0,07 €
kuverta po ZUP-u	0,19 €

Viri:

Pošta Slovenije – www.posta.si

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije – www.apek.si

DZS – Državna založba Slovenije (komerciala: 01 / 306 98 50)

Državni portal Republike Slovenije - <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/>

Korak 2.2: Določitev vira podatkov

Viri podatkov pri določitvi administrativnih stroškov so zavezanci za posamezne informacijske obveznosti, ki so bili anketirani preko sodišč. Dodaten vir podatkov je strokovna ocena sodišča.

V razpredelnici, ki je priloga tega poročila, smo navedli seznam vseh pridobljenih anket.

Korak 2.3.: Preveritev reprezentativnosti populacije, vključene v intervju

Intervjuji in anketiranje so bili opravljeni na vzorcu poslovnih subjektov, ki so bili ocenjeni kot normalno učinkoviti oziroma tipični predstavniki populacije. Navedeni kriterij izbora je bil smiselno uporabljen tudi pri izboru državljanov. Ali so izbrani poslovni subjekti oziroma

državljeni reprezentativni se je določilo na podlagi pridobljenih rezultatov. V primeru, da so bili rezultati pri večini intervjuvanih oziroma anketiranih subjektih enaki, se je upoštevalo te rezultate. V primeru, da so se rezultati razlikovali, pri čemer ni šlo za pomembna odstopanja, se je upoštevalo aritmetično sredino posameznih rezultatov, v primeru, da je znotraj vzorca prihajalo do bistvenih odstopanj pa se je vzorec razširil, da se je lahko pridobilo ustrezne rezultate.

Pred izvedbo intervjujev se je intervjuvance seznanilo z namenom intervjuja, definicijo administrativnega bremena, naborom informacijskih obveznosti, ki bodo predmet obravnave in kontaktnimi podatki odgovornih oseb projekta, pri katerih so intervjuvanci lahko dobili dodatne informacije o samem projektu. Tekom intervjuja se je s strani intervjuvancev pridobilo podatke o času, porabljenem za izvajanje posameznih aktivnosti, višini izdatkov in stroškov zunanjih izvajalcev, ki jih izvajanje aktivnosti povzroča. Enako se je podatke pridobivalo tudi s poslanimi anketami. Intervjuvanci oziroma anketiranci so podali tudi nekatere predloge za zmanjševanje bremen.

3.0 IZRAČUN IN OCENA ADMINISTRATIVNIH STROŠKOV

Korak 3.1: Postopek ocene administrativnih stroškov in administrativnega bremena

Tabela 5: Izračun administrativnih stroškov in administrativnih aktivnosti

Predpis	IO	AA	Čas (h)	Izdatki (€)	Zunanji stroški (€)	Cena (€)	Frekvenca	Populacija	Količina	Korek. faktor	Admin. stroški (€)	Admin. breme (€)	
Zakon o sodnih taksah	IO - 1 a	AA 1a.1.	0,17			0,90	1	198503	198503	1	178.176,29	178.176,29	
		AA 1a.2.	0,50	0,99		3,63	1	198503	198503	1	720.565,89	720.565,89	
	IO - 1 b	AA 1b.1.	0,17			1,59	1	8250	8250	1	13.141,43	13.141,43	
		AA 1b.2.	0,50	0,99		5,68	1	8250	8250	1	46.818,75	46.818,75	
	IO - 2 a	AA 2a.1.	0,50			2,64	1	8360	8360	0,6	22.070,40	13.242,24	
		AA 2a.2.	1,00			5,28	1	8360	8360	0,6	44.140,80	26.484,48	
		AA 2a.3.	0,17			0,90	1	8360	8360	0,4	7.503,94	3.001,57	
		AA 2a.4.	1,50			7,92	1	8360	8360	0,6	66.211,20	39.726,72	
		AA 2a.5.	3,50			18,48	1	5977	5977	0,8	110.454,96	88.363,97	
		AA 2a.6.	0,50			2,64	1	8360	8360	0,6	22.070,40	13.242,24	
	IO - 2 b	AA 2b.1.	0,50			4,69	1	6614	6614	0,6	30.986,59	18.591,95	
		AA 2b.2.	1,00			9,37	1	6614	6614	0,6	61.973,18	37.183,91	
		AA 2b.3.	0,17			1,59	1	6614	6614	0,4	10.535,44	4.214,18	
		AA 2b.4.	1,00			9,37	1	6614	6614	0,6	61.973,18	37.183,91	
		AA 2b.5.	3,00			28,11	1	2489	2489	0,8	69.965,79	55.972,63	
		AA 2b.6.	0,50			4,69	1	6614	6614	0,6	30.986,59	18.591,95	
	SKUPAJ						107,47			496.842,00		1.497.574,82	1.314.502,11

Tabela 6: Izračun administrativnih stroškov in administrativnih bremen za vse IO za vse administrativne aktivnosti znotraj informacijskih obveznosti

IO	Administrativni strošek	Administrativno breme
IO - 1 a	898.742,18 €	898.742,18 €
IO - 1 b	59.960,18 €	59.960,18 €
IO - 2 a	272.451,70 €	184.061,22 €
IO - 2 b	266.420,77 €	171.738,53 €
SKUPAJ	1.497.574,82 €	1.314.502,11 €

Po naši oceni Zakon o sodnih taksah povzroča **1.497.574,82 EUR** administrativnih stroškov, od česar **1.314.502,11 EUR** znašajo administrativna bremena.

Pri IO - 1 lahko vidimo, da je administrativno breme enako administrativnemu strošku, saj je korekcijski faktor enak 1. Na podlagi podatkov, ki smo jih pridobili z anketami, namreč nihče od zavezancev po plačilu takse ne bi dokazoval tega plačila, če to od njega ne bi izrecno zahteval predpis oz. organ, kateremu je bila taksa plačana. Kot je razvidno iz predlaganih sprememb in poenostavitve v poglavju 4, je eden od predlogov tudi ukinitve predpisa v delu, da morajo zavezanci samoiniciativno dokazovati plačilo takse, saj bi plačilo lahko preverjali organi sami. V primeru ukinitve predpisa v tem delu bi zavezanec plačilo takse dokazoval le v primeru, da bi to od njega zahteval organ.

V Tabeli 7 so predstavljeni administrativni stroški in breme posamezne informacijske obveznosti ter deleži posamezne informacijske obveznosti v celotnih stroških in bremenu. Največje administrativno breme predstavlja informacijska obveznost IO - 1, predvsem za fizične osebe, kjer je populacija tudi največja.

Tabela 7: Delež IO v celotnih stroških in bremenih

IO	Administrativni stroški	Administrativno breme	Delež IO-ja v celotnih stroških	Delež IO-ja v celotnem bremenu
IO - 1 a	898.742,18 €	898.742,18 €	60,01%	68,37%
IO - 1 b	59.960,18 €	59.960,18 €	4,00%	4,56%
IO - 2 a	272.451,70 €	184.061,22 €	18,19%	14,00%
IO - 2 b	266.420,77 €	171.738,53 €	17,79%	13,06%